

STANOWISKO
XXXVI Zgromadzenia Ogólnego
Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej
w sprawie
zmian do Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji
Strategiczných

Uczestnicy XXXVI Zgromadzenia Ogólnego ZGWRP - wójtowie i burmistrzowie gmin wiejskich i miejsko-wiejskich, w związku z licznymi prośbami samorządów, wnosząc o pilne wprowadzenie zmian w Rządowym Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych, zwanym później Programem, polegających na:

- wydłużeniu ważności promes udzielanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego w ramach naboru wniosków do 12 m-cy od wydania promesy wstępnej,
- wprowadzeniu możliwości ograniczenia zakresu zadania objętego uzyskaną promesą,
- wprowadzeniu możliwości zawierania umów, po rozstrzygnięciu częściowym przetargów - na określone etapy czy elementy całości, zadania objętego promesą,
- wprowadzeniu zmiany w częstotliwości płatności za realizację inwestycji,
- wprowadzeniu możliwości wykorzystania oszczędności przetargowych z danej promesy na ewentualne roszczenia firm dotyczące waloryzacji kontraktu.

UZASADNIENIE

Wniosek dotyczący wydłużenia ważności udzielonych promes w ramach naboru wniosków do Programu, argumentujemy przedłużającymi się procedurami administracyjnymi dotyczącymi pozyskiwania pozwoleń na budowę (wynikającymi np. ze stanu epidemicznego COVID-19). Przesunięcia terminów w pracach projektowych dotyczą głównie prac geodezyjnych, postępowań środowiskowych, pozwoleń wodno-prawnych, uzgodnień dotyczących kanałów technologicznych i innych. Dokonane ostatnio wydłużenie ważności promes z I naboru do 9 m-cy, nie rozwiązuje problemów wszystkich samorządów, borykających się z opóźnieniami projektowymi, które wystąpiły w okresie pandemii.

Wprowadzenie możliwości ograniczenia zakresu zadania objętego promesą BGK wynika ze wzrostu cen występujących na przetargach. Znaczny w stosunku do zakładanych, ofertowy wzrost kosztów realizacji inwestycji jest konsekwencją inflacji, w tym głównie wzrostu cen materiałów budowlanych, usług, cen energii, paliwa, robocizny i innych. Sytuacja ta spotęgowana została agresją Rosji na Ukrainę, w tym również odpływem pracowników z Ukrainy. Samorzady składając wnioski w sierpniu 2021 roku do I naboru nie mogły przewidzieć tak dużego wzrostu cen. Obecne kwoty za realizację inwestycji znacząco odbiegają od szacunków z ubiegłego roku. Obserwowany jest wzrost ofert średnio na poziomie od 30 do 50 %, a zdarzają się też przypadki gdzie oferty są kilkakrotnie wyższe od zakładanych wartości, lub też całkowity brak ofert. Ograniczenie zgłoszonego do realizacji zadania w ramach pozyskanej z BGK promesy, pozwoli na częściowe wykonanie zgłoszonych wniosków.

Wyrażenie zgody na zawieranie umów, po częściowych rozstrzygnięciach przetargów, umożliwi wcześniejsze rozpoczęcie prac, co w konsekwencji nie doprowadzi do niekorzystnej kumulacji prac budowlanych w kolejnych kwartałach. Zapobiegnie też dalszemu wzrostowi cen, w przypadku możliwości odkładania w czasie zleceń.

Wysokie ceny ofert na przetargach w ramach Programu wynikają również z przełożenia prawie całości finansowania zadania na wykonawców, którzy muszą posiłkować się komercyjnymi kredytami na ich sfinansowanie. Takie przełożenie ciężaru finansowego na wykonawców, eliminuje mniejsze, słabsze finansowo, ale dobrze funkcjonujące firmy lokalne na rzecz większych firm posiadających większy kapitał i większą możliwość kredytową, co przyczynia się do ograniczenia konkurencyjności, szczególnie w odniesieniu do miejscowych zasobów i potencjału wykonawczego. Z tego powodu wnioskujemy o wprowadzenie możliwości zwiększenia częstotliwości płatności za wykonanie zadania na minimum kwartalne rozliczenia lub zgodnie z zawartym pomiędzy zamawiającym a wykonawcą harmonogramem prac i płatności.

Od wystawienia promes z pierwszej edycji Programu Inwestycji Strategicznych minęło już 6 miesięcy, a podpisanych umów pomiędzy JST a BGK jest nieco ponad 25%. Brak realizacji części tych inwestycji wpłynie na zmniejszone dochody Budżetu Państwa w postaci podatku VAT.

Zwracamy uwagę, że pierwszy nabór do Programu miał charakter pilotażowy, co tym bardziej uzasadnia zmiany w Programie, na podstawie zdobytych doświadczeń.

Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej ma świadomość, że w okresie ponad 30 lat odrodzonego samorządu w Polsce, nigdy jeszcze nie było tak dużego wsparcia rządowego na realizację pilnych zadań inwestycyjnych w samorządach. Jednak dla osiągnięcia zakładanego sukcesu Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych niezbędne jest wprowadzenie proponowanych zmian do jego realizacji.

Przewodnicząca
XXXVI Zgromadzenia Ogólnego
Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej

Anna Grygierek

Warszawa, dnia 23 maja 2022 r.